

Termoinfo #2

Štvrťročník spoločnosti Dalkia a. s.
o teple a tepelnom hospodárstve

EDITORIÁL

Vincent Barbier
generálny riaditeľ Dalkie a. s.

Vážení obchodní partneri a čitatelia, vývoj cien palív je v súčasnosti tak trochu bláznivý a absolútne nepredvídateľný. Cena za barel ropy je nestála, hodnota amerického dolára je neistá. Hovoríme o hlavných faktoroch, ktoré majú vplyv na cenu plynu a nepriamo aj na cenu uhlia. Slovensko je skúšané týmito negatívnymi dopadmi a nemá reálne prostriedky na ich prekonanie.

Dnes, viac ako kedykoľvek predtým, platí, že najlacnejšia energia je tá, ktorú nespotrebujeme. Naše poslanie ako spoločnosti, ktorá navrhuje spôsoby optimálneho využívania energií, nadobúda v súčasnej situácii nový rozmer a zmysel. Snažíme sa ponúknuť vám tie najlepšie riešenia, ktoré povedú k minimalizovaniu negatívneho dopadu nárastu cien energií.

V súčasnosti sa na spomínané oblasti zameriava pozornosť našej spoločnosti, a preto by sme vás v tomto čísle časopisu Termoinfo radi informovali o cene tepla a o všetkom, čo s ňou súvisí, o nových legislatívnych predpisoch a ďalších aktualitách o centrálnom zásobovaní teplom v našich mestách.

**Prajem vám
zaujímavé čítanie.**

LEGISLATÍVA

Na vyúčtovanie tepla v roku 2009 sa pripravujeme už dnes

Uplatňovanie výnosu regulačného úradu č. 6/2008 zásadným spôsobom ovplyvňuje aj niektoré obchodné podmienky v rámci dodávateľsko-odberateľských vzťahov. Výnos je účinný od 1. augusta 2008 a zmeny vyplývajúce z tohto výnosu podmieňujú spoluprácu dodávateľa s odberateľom už vo fáze prípravy na cenu tepelnej energie a následné fakturovanie tepla dodávateľom v roku 2009.

Základné oblasti zmien týkajúce sa aj odberateľov sú predovšetkým:

- objednávanie tepla na nadchádzajúce regulačné obdobie,
- zmeny v merných jednotkách tepla,
- odlišnosti v zložkách cien za jednotku tepla,
- nový pojem „regulačný príkon“,
- zavedenie regulačného obdobia,
- fakturovanie.

Je dôležité a potrebné objednávanie tepla na každý regulačný rok?

Objednávanie tepla je rozhodujúce pre stanovenie variabilnej zložky ceny tepla a pre objednanie množstva plynu, pričom odberatelia si teplo budú objednávať na každý regulačný rok.

Objednávanie tepla sa realizuje spravidla v prvej dekáde septembra. Potom dodávateľ v závislosti od množstva objednaného tepla objedná potrebné množstvo plynu v SPP.

- Ak bolo teplo na rok 2009 odberateľmi objednané v gigajouloch (GJ), prepočíta sa na kilowatthodiny (kWh).
- Objednané množstvo tepla prepočítané na kWh slúži dodávateľovi ako podklad na výpočet variabilnej zložky ceny tepla.

Aké zmeny nastali v merných jednotkách tepla?

Podstatná zmena nastala v používaní merných jednotiek množstva tepla, a to:

- z gigajoulov (GJ) na kilowatthodiny (kWh) prepočtom $1 \text{ GJ} = 277,7777 \text{ kWh}$ vo variabilnej zložke ceny,
- z gigajoulov (GJ) na kilowatty vo fixnej zložke prepočtom $1 \text{ GJ} = 277,777 \text{ kWh} : 5 \text{ 300} = \text{kW}$ regulačného príkonu.

Nastali zásadné odlišnosti v určení ceny za jednotku tepla?

Cena tepla aj ďalej pozostáva z dvoch zložiek, a to z variabilnej a fixnej zložky maximálnej ceny tepla. Variabilnú zložku nákladov, a teda aj variabilnú zložku ceny tepla dodávateľ neovplyvňuje, keďže 95 % nákladov vo variabilnej zložke ceny predstavuje náklad na plyn. Fixné náklady nie sú ovplyvnené objemom výroby tepla.

- Variabilná zložka maximálnej ceny tepla v korunách za kilowatthodinu sa určí za objednané množstvo tepla v kWh.
- Fixná zložka maximálnej ceny tepla s primeraným ziskom sa určí v korunách na kilowatt celkového regulačného príkonu.

(pokračovanie na strane 3)

TÉMA

Tento rok sa viac ako inokedy rozpráva o náraste cien, a to nie len potravín, pohonných hmôt a nehnuteľností, ale aj cien energií – plynu, elektriny a tepla.

Všetko o cene tepla

Výroba a distribúcia tepla a teplej úžitkovej vody patria medzi regulované priemyselné odvetvia a stanovovanie a kontrola cien podliehajú schváleniu Úradu pre reguláciu sieťových odvetví (URSO). Je to proces, v ktorom výrobca deklaruje svoje predpokladané celoročné náklady na výrobu a distribúciu a regulačný úrad stanoví maximálnu cenu tepla na celý kalendárny rok. Z pohľadu cenotvorby sa náklady spoločnosti delia na fixné a variabilné a zároveň na oprávnené a neoprávnené presne tak, ako ich vymedzuje výnos URISO. Keďže schválená cena je záväzná na 12 mesiacov, každý výrobca si musí starostlivo plánovať celý hospodársky rok vopred.

Ako sa robí takýto odhad?

Fixné náklady ako údržba, opravy, revízie a ostatné prevádzkové náklady vie výrobca tepla kvalifikovane odhadnúť. Avšak ceny vstupných energií, najmä zemného plynu a uhlia, sa predvídajú oveľa ťažšie. URISO, ako regulačný orgán, si stanovuje vlastné predpovede vývoja cien zemného plynu a pred každým regulačným obdobím oznámi ich predpokladanú výšku na nasledujúci rok. Táto priemerná cena by mala byť dostatočná a pokryť kolísanie ceny zemného plynu počas roka.

Ako sa vyvíjala cena plynu?

Tohoročný rast cien zemného plynu ako najčastejšie využívaného paliva pri výrobe tepla bol naozaj výrazný.

Podľa objemu ročnej spotreby sa odberatelia delia do niekoľkých kategórií:

- domácnosti a maloobder (do 60 000 m³)
- strednoobder (60 000 – 400 000 m³)
- veľkoobder (nad 400 000 m³)

Podľa cenníkov spoločnosti SPP spadajú kategórie „strednoobder“ a „veľkoobder“ do jedného segmentu tzv. veľkých zákazníkov a od roku 2008 sa obchodná jednotka za odobraté množstvo plynu zmenila z m³ na kWh.

Všetko o cene tepla

Cena zemného plynu pre veľkých zákazníkov, výrobcov tepla, sa skladá z fixných mesačných platieb, ročnej sadzby za výkon (s výnimkou strednoobderu)

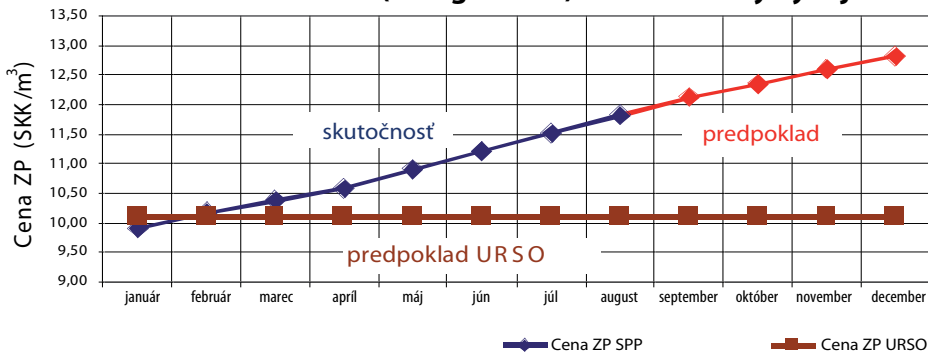
a ceny za odobratú kWh. Spomínané fixné zložky ceny plynu pre rok 2008 výrazne vzrástli. Variabilná zložka ceny, ktorá odráža reálnu spotrebu, nie je pevná ako v prípade sadzby za odobratý plyn v domácnostiach. Určuje sa na základe 9-mesačného priemeru vývoja cien ľahkých a ťažkých vykurovacích olejov (uvedené komodity sú závislé od ceny ropy) a mesačného priemeru kurzu dolára voči slo-

venskej korune, publikovaného Národnou bankou Slovenska. Aj napriek skutočnosti, že Slovenská koruna mala od januára tendencie posilňovať voči americkému doláru, ani tento vývoj nedokázal zmierniť rast cien zemného plynu.

Médiá nás síce všetkých uistovali, že ceny plynu neporastú, avšak táto informácia sa týkala iba kategórie domácností.

Na ostatné odberové skupiny sa spomínaná ochranná ruka štátu nevztáhovala. To sa, samozrejme, následne prenieslo do rastu cien všetkých tovarov a služieb.

Cena ZP veľkoobder (kategória V2) - kumulatívny vývoj

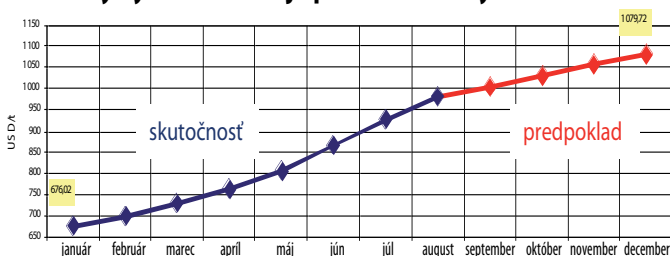
Aký vplyv mal rast ceny plynu na cenu tepla?

Regulačný úrad vydáva záväzné priemerné ceny paliva na nasledujúci rok, s ktorými výrobcovia pripravujú svoje kalkulácie, už v októbri. V novembri výrobcovia zasielajú URISO svoje záväzné cenové kalkulácie na schválenie.

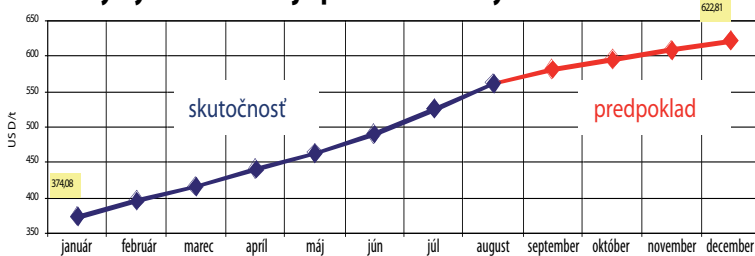
Už vo februári bola cena plynu fakturovaná SPP v kategórii strednoobder a veľkoobder, čo sa týkalo väčšiny výrobcov, vyššia ako bol predpoklad regulátora o 16 % až 18 %.

Z tohto dôvodu boli výrobcovia tepla nútení požiadať regulačný úrad o zvýšenie ceny, jej variabilnej zložky, ktorá zahŕňa náklady na vstupné energie. Ak by tak neurobili, nárast cien vstupných nákladov by museli hradiť z vlastných zdrojov. To by viedlo k zadĺženiu spoločností, prípadne neschopnosti splácať svoje záväzky. Výrobcovia by nemali zdroje na dodržanie investičných plánov, potrebné opravy a údržbu zariadení. Z dlhodobého hľadiska by výsledkom mohla byť

Ľahký vykurovací olej - priemerné ceny za 9 mesiacov

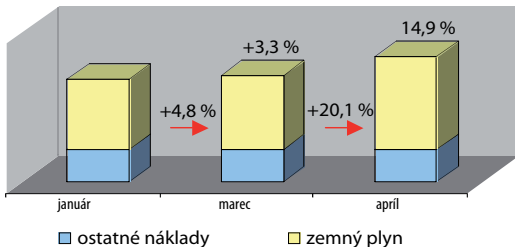

Ťažký vykurovací olej - priemerné ceny za 9 mesiacov

Nárast ceny tepla I. - IV. 08

zvýšená poruchovosť a zníženie kvality dodávky tepla a teplej úžitkovej vody, čím by trpel hlavne klient. Nové prepočty cien tepla v apríli ukázali, že aktuálny 20%-ný nárast nákladov na zemný plyn sa pri nezmenených nákladoch ostatných položiek cenotvorby prejavil 15%-ným celkovým nárastom ceny tepla. A nárastom podiel nákladov na zemný plyn voči celkovým nákladom na jeden GJ bez DPH dosiahol z pôvodných cca 68% približne 74%.

Ako ďalej?

Žiaľ, tento negatívny vývoj, nemôže nikto z nás ovplyvniť. Ako výrobca sa však snažíme o zvyšovanie efektívnosti výroby a účinnosti našich zariadení, čo vplýva aj na ceny výrobkov a služieb.

Nie sme distribútorom ani predĺženou rukou SPP a našou snahou je znižovať náklady na výrobu aj na vstupné energie, akou je zemný plyn.

Bez zodpovedného prístupu k úsporám na strane klientov však nedosiahneme uspokojivý výsledok. V tomto prípade platí, že jediné ušetrené teplo je to, čo neminieme. Úsporné opatrenia, o ktorých sme písali v predchádzajúcom čísle, zabezpečia vašu tepelnú pohodu a zároveň zamedzia zbytočným tepelným únikom. A znížená spotreba sa jednoznačne prejaví na poklese celkových nákladov.

Tatiana Marková
projektová manažérka Dalkie a. s.

(pokračovanie zo strany 1)

Regulačný príkon – nový pojem v dodávateľsko-odberateľských vzťahoch

Podľa výnosu regulačného úradu celkový regulačný príkon regulovaného subjektu (dodávateľa tepla) je súčet regulačných príkonov a pre potreby regulácie ceny tepla platí na celé regulačné obdobie.

- Regulačný príkon nahrádza každoročne objednané – dohodnuté – množstvo tepla, ktoré dodávateľ fakturoval odberateľovi za fixnú zložku maximálnej ceny tepla.

- Regulačný príkon v kilowattoch bude predmetom fakturovania za fixnú zložku maximálnej ceny tepla a počas rokov 2009 – 2011 sa nebude meniť.

- Výpočet regulačného príkonu vychádza z množstva tepla dodaného na vykurovanie a prípravu teplej úžitkovej vody do odberného miesta v rokoch 2005 – 2007. Aritmetický priemer množstva tepla z uvedeného obdobia sa vydelením počtom hodín 5 300. Výsledkom je regulačný príkon.

- Regulačný príkon v prípade vykurovania objektu, ktorý bol zateplený alebo hydraulicky regulovaný v rokoch 2005 – 2008, je možné určiť aj dohodou podľa predpokladanej spotreby tepla v roku 2008.

- Pri výpočte regulačného príkonu u nových dodávateľov alebo odberateľov sa vychádza z objednaného množstva tepla na regulačný rok, najbližšie na rok 2009.

Regulačný príkon má charakter fixnej platby, podobne ako sa to uplatňuje pri dodávkach iných primárnych médií (napríklad príkon ističa pri dodávke elektrickej energie).

Regulačné obdobie je určené na tri roky

- Regulačným obdobím je obdobie rokov 2009 – 2011, teda nie kalendárny rok, ako to bolo doteraz.

- Regulačný príkon objektu spotreby bude platiť každý regulovaný rok regulačného obdobia.

- Náklad za fixnú zložku maximálnej ceny tepla sa vypočíta z regulačného príkonu objektu spotreby a fixnej zložky maximálnej ceny tepla určenej regulačným úradom na regulovaný rok.

Fakturovanie dodaného tepla od roku 2009 v skratke

- Namerané množstvo tepla na dohodnutom odbernom mieste sa bude, rovnako ako v minulých rokoch, fakturovať za variabilnú zložku maximálnej ceny tepla.

- Regulačný príkon objektu spotreby sa bude fakturovať za fixnú zložku maximálnej ceny tepla, a podobne ako v minulých rokoch rovnomerne jednou dvanástinou.

- V minulosti zmluvne dohodnutý spôsob preozdelenia celkového objemu oprávnených fixných nákladov podľa skutočne dodaného množstva tepla už výnos neuvádza, ale ani nezakazuje, teda dodávateľ môže aj ďalej, ak je to v zmluvách dohodnuté, vykonať rozpočítanie objemu fixných nákladov v závislosti od skutočne dodaného množstva tepla jednotlivým objektom spotreby.

Eva Homolová
riaditeľka odboru starostlivosti o zákazníkov Dalkie a. s.

Ludmila Hoffmanová
prevádzková riaditeľka Dalkie Lučenec a. s.

Aplikovanie spotrebnej dane k zemnému plynu v cene tepelnej energie

Dňa 1. júla 2008 nadobudol účinnosť zákon č. 609/2007 Z. z. o spotrebnej dani z elektriny, uhlia a zo zemného plynu. Princípom zákona je zdaňovanie týchto komodít spotrebnou daňou. Tento zákon súčasne stanovuje oslobodenie zemného plynu, ktorý sa používa na výrobu tepla určeného pre domácnosti od spotrebnej dane. Sadzba spotrebnej dane na zemný plyn je od júla 2008 do 31. decembra 2009 stanovená v čiastke 0,02 Sk/kWh, čo v prepočte predstavuje cca 6,- Sk/GJ dodaného tepla. Od 1. januára 2010 je sadzba spotrebnej dane určená v dvojnásobnej výške.

Prečo predávame tepelnú energiu v rámci variabilnej zložky za dve ceny?

Odberateľmi tepelnej energie sú okrem domácností aj právnické alebo fyzické

osoby (podnikateľské subjekty), pričom v ich prípade tento zákon neumožňuje výrobcovi tepla uplatňovať si vrátenie spotrebnej dane od správcu dane, ktorým je príslušný colný úrad. Z uvedeného dôvodu výrobcovia tepla majú povinnosť kalkulovať vo variabilnej zložke dve ceny tepelnej energie. Cena pre domác-

nosti je bez spotrebnej dane. Cena pre podnikateľov je vrátane spotrebnej dane. Taktýmto spôsobom uskutočňujeme predaj tepelnej energie od júla 2008 a našim odberateľom boli začiatkom augusta zaslané faktúry za teplo s dvoma rozdielnymi cenami.

Ako sa bude rozdeľovať tepelná energia v rámci odberného miesta pre domácnosti a podnikateľské subjekty?

Rozdelenie tepla na vykurovanie v rámci odberného miesta – objektu spotreby pre domácnosti a podnikateľov – sa vykoná cez obostavaný objem priestorov alebo plochu v m², ktorá bude preukázaná prílohou alebo dodatkom k zmluve na odber tepla a mesačným nahlasovaním zmien v obostava-

ných priestoroch alebo v plochách v objekte odberu.

Rozdelenie tepla na prípravu teplej úžitkovej vody (ďalej TÚV) v rámci odberného miesta pre domácnosti a podnikateľov sa vykoná podľa skutočnej spotreby TÚV za predchádzajúci rok. Celý tento proces bude zo strany výrobcu tepla ukončený ročným, konečným, vyúčtovaním predaja tepla na vykurovanie a predaja tepla na prípravu TÚV podľa odberateľmi nahlásených množstiev spotreby vody za hodnotené obdobie.

V súlade s Metodickým usmernením MF SR číslo MF/23100/2008-732 má výrobca a dodávateľ tepla, podobne ako dodávateľ elektriny alebo zemného plynu, pri posudzovaní oslobodenia od spotrebnej dane jednotlivých dodávok domácnostiam, ktoré sú zastúpené spoločnosťou alebo správcom (§6 zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v platnom znení), vychádzať z údajov a informácií, ktoré mu na tento účel poskytne spoločnosť alebo správca.

Viola Szekerešová
riaditeľka ekonomického odboru Dalkie a.s.

PRINÁŠAME VÁM

DALKIA SPONZORUJE RELÁCIU REVITALIZUJ ...A DOM CHYTÍ DRUHÝ DYCH NA STV 2

Možno ste zachytili novú reláciu na STV 2 **Revitalizuj... a dom chytí druhý dych**, ktorá sa vysiela od začiatku septembra každý druhý utorok od 18.15 h. Táto relácia sa strieda s programom *Môj dom, môj hrad*. Ak nie, odporúčame.

Ambíciou tejto relácie je zorientovať diváka v spletitej situácii paragrafov, finančných možností, termínov, technológií, materiálov a riešení. Magazínový charakter relácie má prísne štruktúrované rubriky, pričom počíta aj s ich obmenou. V rovnakom priestore sa raz objavuje práva, inokedy finančná poradňa. Moderátorka je sprievodkyňou programu a zároveň navštevuje domy, kde sa predstaviteľom spoločnosti podarilo presvedčiť obyvateľov o potrebe revitalizácie. Moderátorka mapuje vývoj rozhodnutia na skvalitnenie bývania v domoch na celom Slovensku. V rozhovoroch dáva priestor

odborníkom na problematiku zateplovania, ale aj na riešenie technického zariadenia budov. Je jasné, že v krátkom čase bude potrebné riešiť aj problematiku výťahov, vnútorných rozvodov, dilemy výstavby vlastných kotolní či centrálneho vykurovania. Program má zároveň podporu portálu revitalizuj.sk, kde sú uvedené reakcie na listy divákov, odpovede odborníkov, ktorí môžu posunúť riešenie problémov o krôčik ďalej. Spoločnosť Dalkia, ako aj ďalšie teplárenské spoločnosti, ktoré sú členmi Slovenského združenia výrobcu tepla, sa rozhodla sponzorsky podporiť túto reláciu. Ako reklamný partner bude Dalkia 7.10. a 21.10. pred reláciou uvedená v krátkom 10-sekundovom spote.

Silvia Stránska
riaditeľka úseku komunikácie a marketingu Dalkie a.s.

VYKURUJME ROZUMNE, VYKURUJME CENTRÁLNE

Spoločnosť Dalkia pripravila na lepšie pochopenie problematiky vzniku a výroby tepla zábavnú pedagogickú pomôcku. Má podobu pedagogického kufríka, ktorý obsahuje dve vedomostné súťaže, množstvo úloh, cvičení, ale aj krížovku a rébus, prostredníctvom ktorých sa deti aj dospelí môžu zabaviť, a zároveň sa naučiť veľa nového. Doplňa si aj vedomosti z prírodovedy, zo zemepisu a povrchia si aj slovenčinu v rámci problematiky centrálneho zásobovania teplom. Práca s pedagogickým kufríkom vtiahne všetky vekové kategórie do diskusie o energiách - o tom, ako nimi šetriť, ale aj o najšetrnejších spôsoboch výroby tepla vzhľadom na životné prostredie.

Cieľom celého projektu je zvýšiť informovanosť a vytvoriť citlivejší prístup ľudí k životnému prostrediu. Naším zámerom je ukázať, že Dalkia sa snaží, okrem svojich profesionálnych skúseností a kvalitných služieb prispieť k myšlienke trvalo udržateľného rozvoja, ktorý zaraďuje medzi svoje základné hodnoty.

Lenka Vargová
marketingová špecialistka Dalkie a.s.